

Predstavitev PUN 2023-2028

Andrej Bibič, dr. Ida Jelenko Turinek,
Ministrstvo za naravne vire in prostor

Ljubljana, 25. 1. 2024

Direktiva o habitatih

Direktiva in njena sodna praksa določata obveze države članice za zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti Natura vrst in habitatnih tipov (HT) na območjih Natura 2000:

- **sprejeti ustrezne korake za preprečevanje slabšanja stanja** vrst in habitatnih tipov po tej direktivi in po Direktivi o pticah;
- **določiti cilje ohranjanja** na posameznem območju za vse Natura habitate in vrste (sodna praksa), temelječe na njihovih ekoloških zahtevah, da območje prispeva k zagotavljanju ugodnega stanja teh vrst in HT;
- **vzpostaviti in izvajati potrebne ohranitvene ukrepe**; ti ukrepi so po potrebi v načrtih upravljanja, pripravljenih posebej za ta območja ali so del drugih razvojnih (vključno s sektorskimi) načrtov. Ukrepi so lahko tudi ustrezni zakonski, upravni ali pogodbeni, služijo doseganju ciljev.

Upravljanje območij Natura 2000

Določbe člena 6
direktive 92/43/EGS o habitatih

Zagotavljanje ugodnega stanja – cilji in ukrepi

Smernice Evropske komisije - cilji ohranjanja na ravni območij:

- sklop opredeljenih ciljev, ki jih je treba doseči na območju za zagotovitev, da območje na najboljši možni način prispeva k doseganju ugodnega stanja ohranjenosti na ravni države, biogeografske regije in EU;
- opredeljevati bi morali želeno stanje ohranjenosti vrst in HT na območju;
- opredeljeni so lahko kot sklop ciljev, ki jih je treba doseči v določenem obdobju, izražajo lahko prednostne naloge na območju.

Ohranitveni ukrepi so:

- dejanski mehanizmi in dejavnosti, ki jih je treba vzpostaviti za območje Natura 2000 za doseganje ciljev ohranjanja območja ter obravnavanje pritiskov in groženj, s katerimi se na območju spopadajo vrste in habitati;
- zahteva se tudi in predvsem njihovo dejansko izvajanje.

Upravljanje območij Natura 2000

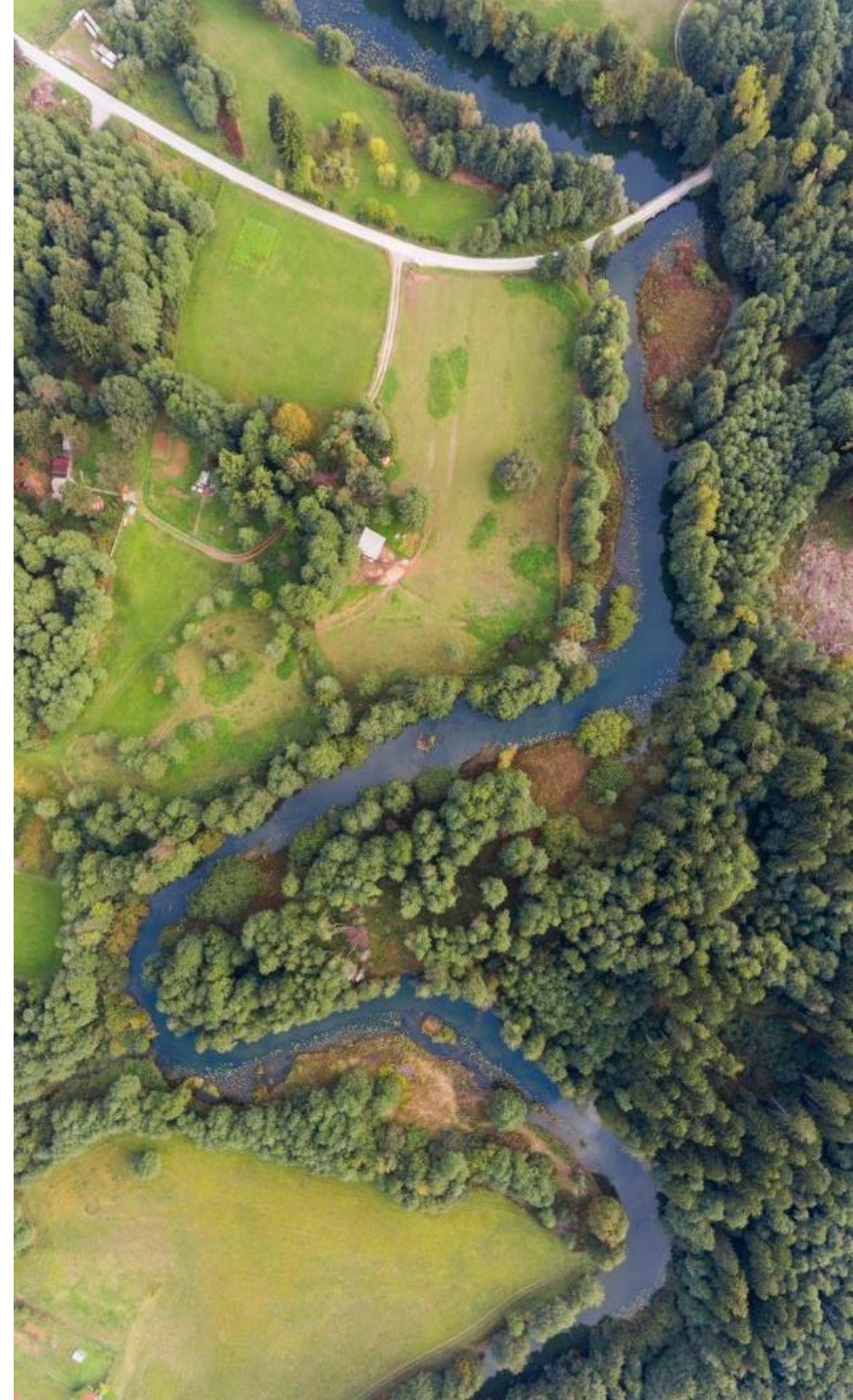
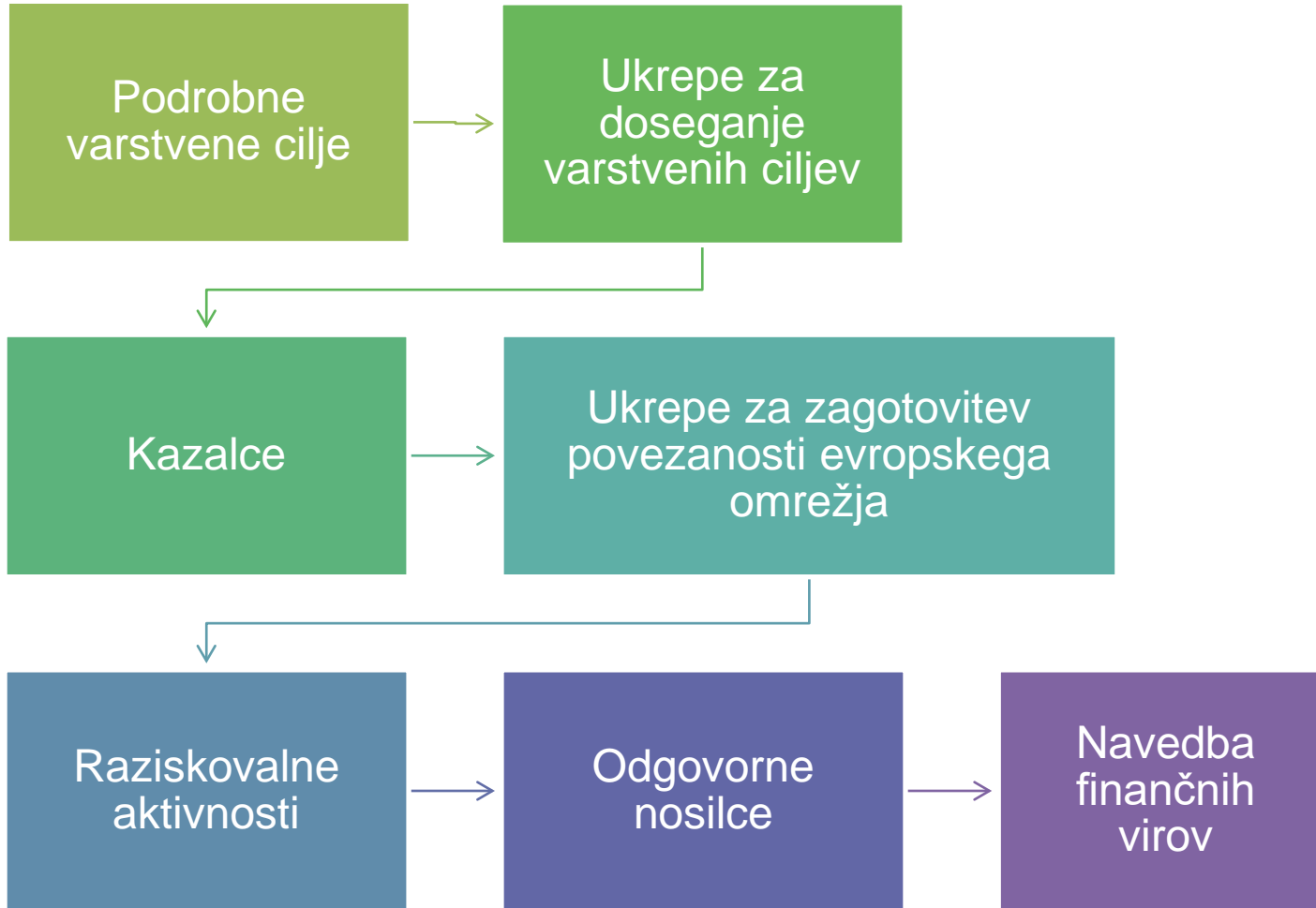
Določbe člena 6
direktive 92/43/EGS o habitatih

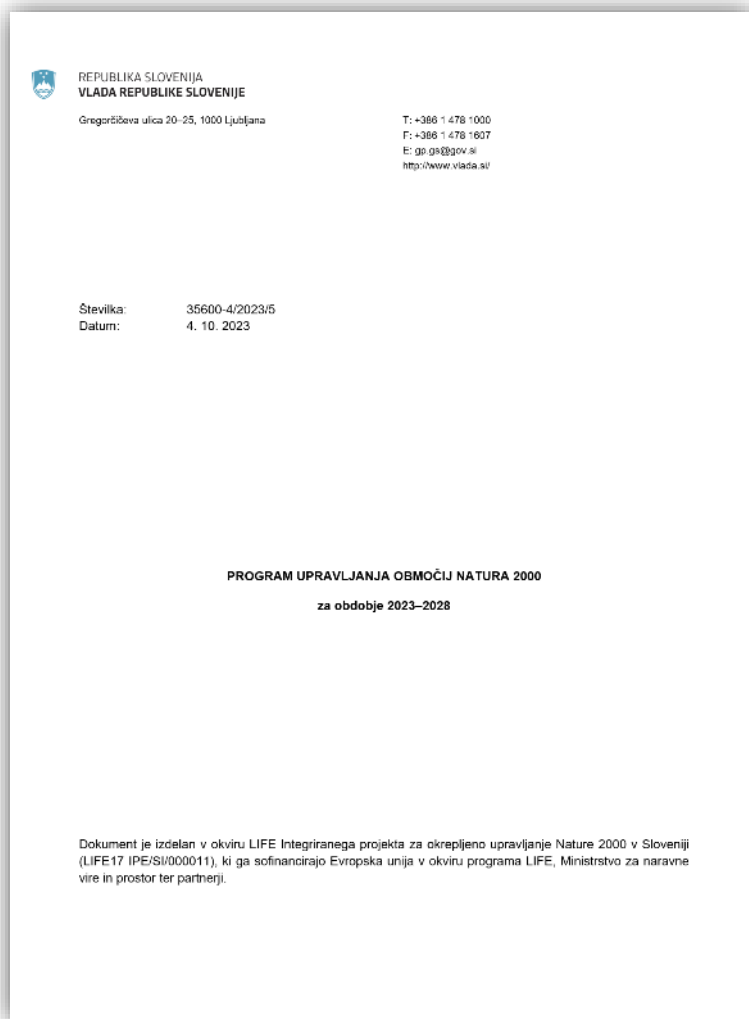
Slovenski sistem Natura 2000 varstvenih ciljev in ukrepov

- **Splošni varstveni cilji** so določeni v vladni uredbi, s katero so območja Natura 2000 določena;
- **Podrobni varstveni cilji** so določeni v Programu upravljanja območij Natura 2000 za vsako vrsto ali habitatni tip na vsakem območju Natura 2000, na ravni zelenega stanja v naravi (npr. velikost populacije, velikost habitata);
- **Ukrepi za doseganje teh varstvenih ciljev** so določeni kot dejavnosti na ravni nalog javnih služb, nosilcev javnih pooblastil, usmerjanja porabe javnih sredstev.

PUN 2023-2028 (vsebina po uredbi)

**Priloga A: Podrobni
varstveni cilji**

Priloga B: Ukrepi

**Priloga C: Predlogi
prednostnih projektov s
seznamom območij, HT,
vrst in prednostnih
objektov KD**

**Priloga D: Seznam
načrtov, potrebnih za
varstvo območij Natura
2000**

**Priloga E: Ciljne KOPOP
površine za ohranjanje
biotske raznovrstnosti**

**Priloga F: Seznam
predvidenih monitoringov
in raziskav**

Priloga A: Podrobni varstveni cilji

- se nanašajo na vsako vrsto oziroma habitatni tip (HT) na vsakem območju Natura 2000 posebej.
- glede na stanje v naravi se določi ali je treba stanje najprej določiti ali ohranjati, obnoviti, spremljati ali izboljšati...

Dolgoročni podrobni varstveni cilji

Ključne zahteve, ki morajo biti izpolnjene, da je vrsta oziroma HT v ugodnem stanju

Določeni na podlagi območnih referenčnih vrednosti

Podrobni varstveni cilji programskega obdobja

Zahteve, ki morajo biti dosežene v programskem obdobju 2023-2028

Določeni na podlagi dolgoročnih varstvenih ciljev

Podrobni varstveni cilj

Vrednost (številčna)

Vrednost (besedna)

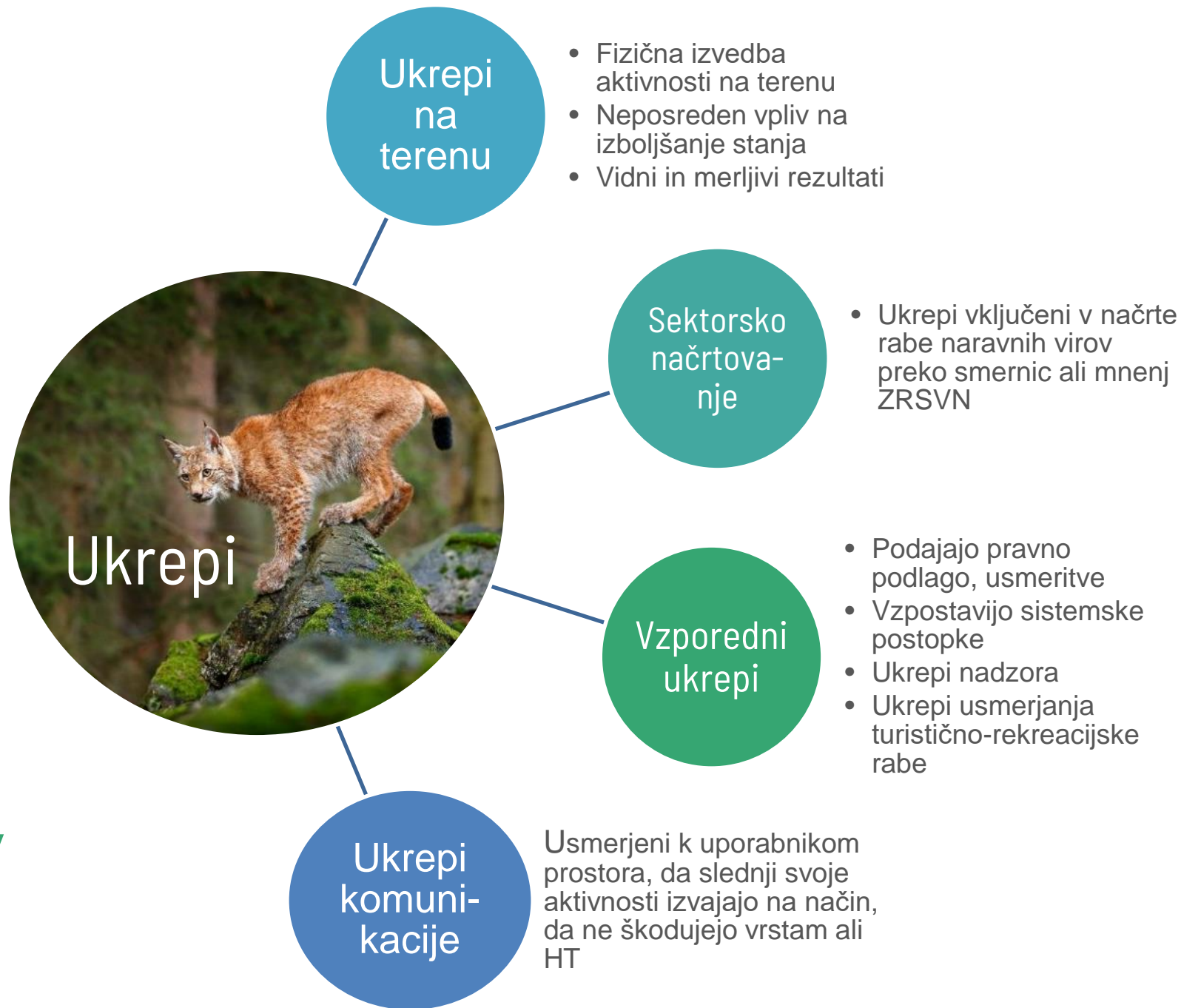
Priloga B: Ukrepi

- Nanašajo se **na posamezen cilj** za **izbrano vrsto oz. HT** znotraj posameznega območja Natura 2000.

Ugodno stanje vrst oziroma HT se zagotavlja s:

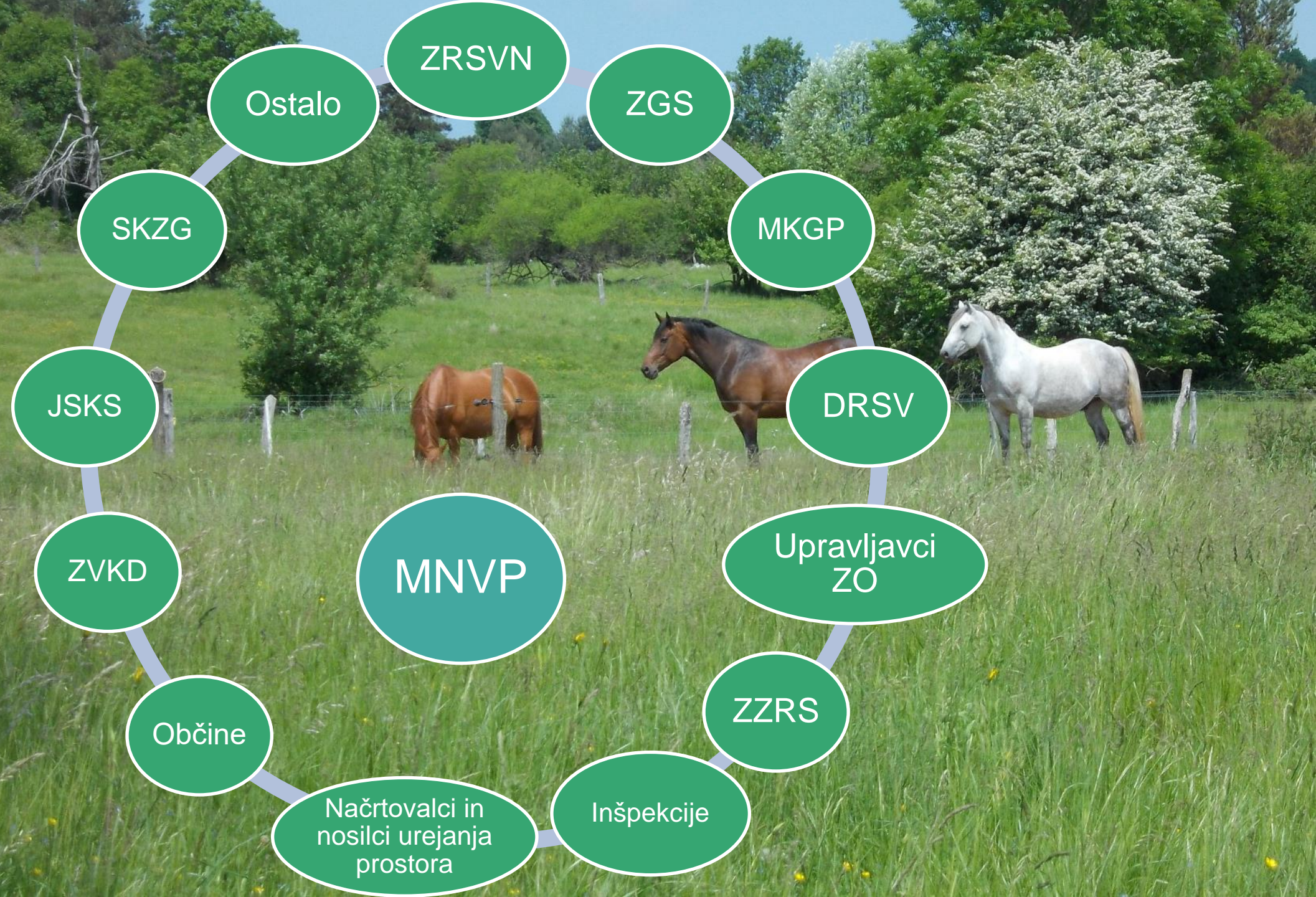
- Sektorskimi načrti (smernice, mnenja) in ukrepi upravljanja naravnih virov
- Primernim prostorskim načrtovanjem
- Usmerjanjem finančnih instrumentov skupne kmetijske politike, kohezija, podnebni in gozdni sklad... (predvsem ukrepi na terenu)
- Redno delo odgovornih nosilcev

Skupina ukrepov

Odgovorni
nosilci

Financiranje izvajanja ukrepov

Redno delo

Delo zaposlenih
znotraj odgovornih
nosilcev

Redne naloge javnih
služb

Ostala proračunska sredstva

Nacionalni skladi
(**Gozdni sklad**, Sklad
za podnebne
spremembe, Sklad za
vode)

Evropski skladi
(Kohezija (PEKP,
ESRR, ESF), sredstva
Skupne kmetijske
politike (EKSRP,
EKJS), ESPRA)

Ostale namenske
postavke (odkupi
zemljišč, odškodnine,
javna dela...)

Projekti

ARIS, program LIFE,
Sklad za pravičen
prehod (SPP),
Interreg, Švicarski
finančni prispevek,
Norveški finančni
mehanizem, Finančni
mehanizem EGP,
deloma tudi Evropski
kmetijski sklad za
razvoj podeželja
(EKSRP) – EIP,
LEADER projekti

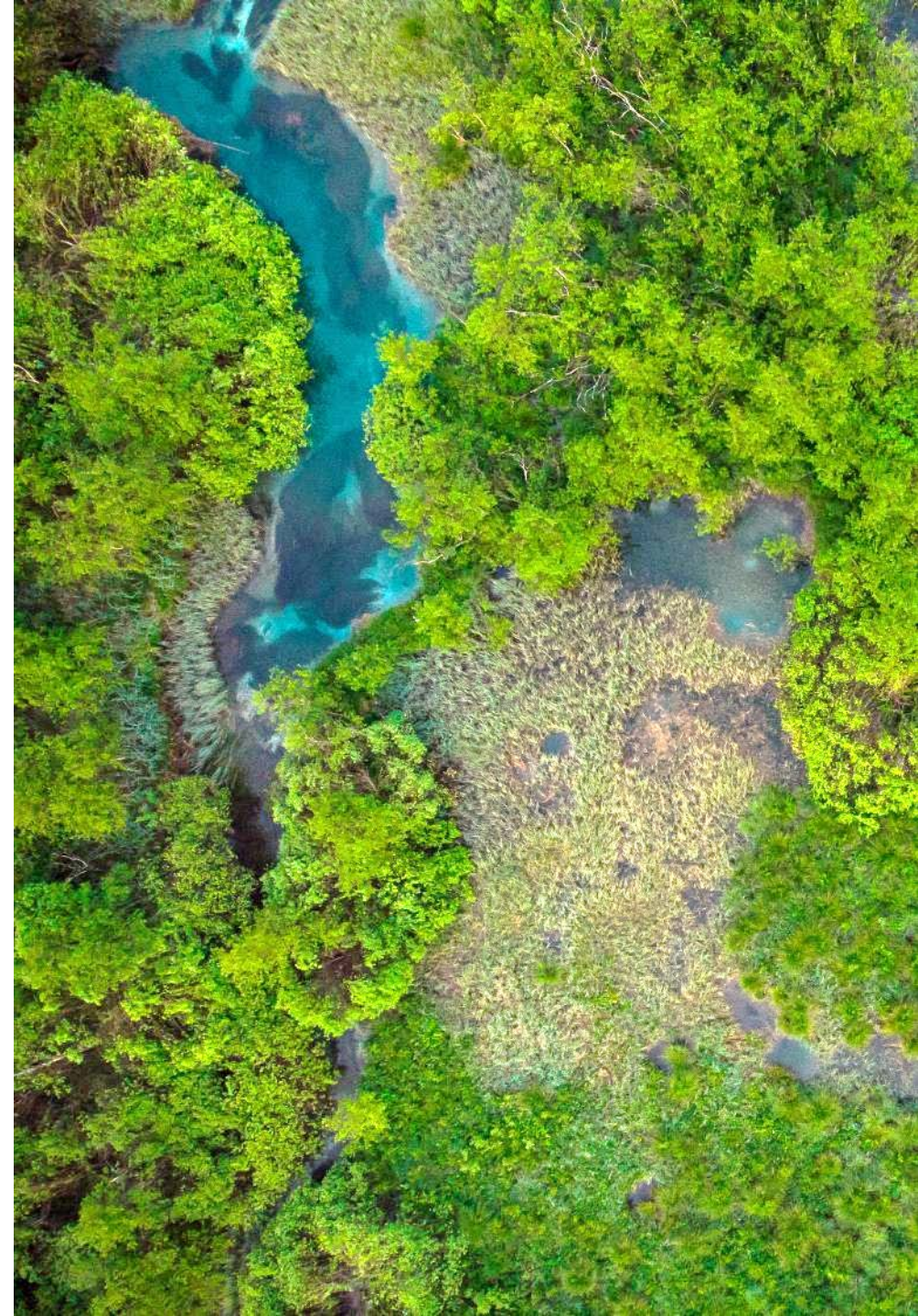

Nujnost ukrepanja

Prioriteta 1 – varstveni ukrep je treba začeti izvajati takoj na začetku programskega obdobja (v prvih dveh letih).

Prioriteta 2:

- varstveni ukrep se izvaja tekom programskega obdobja (2023–2028);
- lahko se prične izvajati tudi že prvo leto;
- lahko se izvaja ves čas veljavnosti programa,
- lahko pa se izvede zgolj enkrat (vezano na naravo ukrepa).

Ukrepi upravljanja prostora

**vkjučiti varstveni
cilj v načrte
urejanja prostora in
izvajanje posegov**

->

**določijo
naravovarstvene
smernice in mnenja**

**Odgovorni
nosilci:**
načrtovalci in
nosilci urejanja
prostora

Redno delo

Ukrepi sektorja
„občinske javne
službe“

Priloga C: Predlogi prednostnih projektov s seznamom območij, HT, vrst in prednostnih objektov kulturne dediščine

Priloga C: Predlogi prednostnih projektov s seznamom območij, habitatnih tipov, vrst in prednostnih objektov kulturne dediščine

+

Mura

21 vrst in 6 HT, območji Mura (SI3000215) in Mura (SI5000010)

grmišča in travišča

Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*) (HT_6410)

sladke celinske vode

Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez *Magnopotamion* ali *Hydrocharition* (HT_3150)

Reke z muljastimi obrežji z vegetacijo zvez *Chenopodion rubri p.p.* in *Bidention p.p.* (HT_3270)

Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez *Ranunculion fluitantis* in *Callitriche-Batrachion* (HT_3260)

gozdni habitatni tipi

Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)) (HT_91E0)

Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (*Quercus robur*, *Ulmus laevis* in *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ali *Fraxinus angustifolia*), vzdolž velikih rek (*Ulmion minoris*) (HT_91F0)

dvoživke

nižinski urh (*Bombina bombina*) (SP_1188)

hribski urh (*Bombina variegata*) (SP_1193)

panonski pupek (*Triturus dobrogicus*) (SP_1993)

veliki pupek (*Triturus carnifex*) (SP_1167)

hrošči

ovratniški plavač (*Graphoderus bilineatus*) (SP_1082)

hrastov kozliček (*Cerambyx cerdo*) (SP_1088)

močvirski krešič (*Carabus variolosus*) (SP_4014)

kačji pastirji

dristavični spreletavec (*Leucorrhinia pectoralis*) (SP_1042)

kačji potočnik (*Ophiogomphus cecilia*) (SP_1037)

metulji

stročnični mesoljčica (*Mesoligia alba*) (SP_1050)

Priloga F: Seznam predvidenih monitoringov in raziskav

Podobno kot prilogi A in B

Hvala za vašo pozornost!

Natura 2000 je družbena zaveza,
kako bomo varovali naravo.

